

การกำหนดเหตุการณ์สำหรับการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ

The Designation of Aggravated Circumstances for Assault Against the Elderly

วิชญพร วิสุเวส^{1*} แลพัตนัย สายรัตน์²

Witchayaporn Wisuwet^{1*} and Attanai Sairat²

¹นิติกรปฏิบัติการ สำนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี

²อาจารย์ ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

¹Legal Officer Practitioner Level Office of the Provincial Public Prosecution Udonthani

²Lecturer from the Faculty of Law Sripatum University, Khon Kaen Campus

*Corresponding Author Email: attanai.sa@spu.ac.th

Received: 26 March 2026 Revised: 10 June 2026 Accepted: 20 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ 2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความผิด เหตุการณ์ในการเพิ่มโทษ กรณีทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยและต่างประเทศ 3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ มาตรการทางกฎหมายอาญาประเทศไทยและต่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ และ 4. เพื่อเสนอแนะมาตรการทางอาญาเพื่อคุ้มครองผู้สูงอายุจากการถูกทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาโดยศึกษาถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิจัยจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตำราวิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการ บทความจากวารสารทางกฎหมาย นิตยสารสิ่งพิมพ์รวมถึงข้อมูลจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในความผิดทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุตามประมวลกฎหมายอาญา แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวคิดเรื่องความเปราะบางตามธรรมชาติ ผู้สูงอายุมีความถดถอยทางร่างกาย การเคลื่อนไหวช้า หรือมีภาวะสมองเสื่อม ไม่สามารถป้องกันตัวได้เทียบเท่าคนวัยอื่น จึงต้องมีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองบุคคลที่ไม่อาจช่วยเหลือตัวเอง รวมทั้งแนวทางการป้องกันและป้องปรามอาชญากรรม ใช้การกำหนดโทษที่สูงขึ้นเพื่อยับยั้งผู้กระทำผิด ไม่ให้เกิดความรุนแรงซ้ำ 2) ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุได้รับความสนใจจากสังคมในฐานะที่เป็นปัญหาที่รุนแรงปัญหาหนึ่ง และในสังคมผู้สูงอายุ ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุอาจเกิดได้ในหลายรูปแบบ เช่น ความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ความรุนแรงทางเพศ การเอาเปรียบหรือหาประโยชน์ทางทรัพย์สิน รวมถึงการละเลยทอดทิ้งที่ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจเกิดความทุกข์ ซึ่งสาเหตุและปัจจัยของการกระทำความผิดต่อผู้สูงอายุ 3) ความผิดฐานทำร้ายผู้สูงอายุนั้น ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้เป็นเหตุบรรเทาโทษ ทำให้เมื่อเกิดการกระทำความผิดขึ้นแล้วทำให้ผู้สูงอายุต้องได้รับความทุกข์ทรมานจากการถูกทำร้ายที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตซึ่งอาจตลอดชีวิต เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักการเคารพผู้สูงอายุอันเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน และ

4) ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 หมวด 1 ความผิดต่อชีวิตและหมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย และภาค 3 ลหุโทษ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผลของการกระทำ กำหนดค่านियามของผู้สูงอายุเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว กำหนดให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นเหตุฉกรรจ์ ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิในชีวิตและร่างกายและอนามัยของผู้สูงอายุไม่ให้ถูกละเมิดด้วยการถูกทำร้ายร่างกาย และเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่กระทำต่อผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, การทำร้ายร่างกาย, เหตุฉกรรจ์

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the principles, concepts, theories, and principles concerning the protection of the life and body of the elderly in cases of physical abuse against the elderly 2. to study the elements of the offense and aggravating circumstances for increased penalties in cases of physical abuse against the elderly under the Penal Code of Thailand and other countries 3. to compare the concepts, theories, principles, and criminal law measures in Thailand and other countries concerning the protection of the life and body of the elderly in cases of physical abuse against the elderly and 4. to propose criminal measures to protect the elderly from physical abuse under the Penal Code by studying relevant principles, concepts, and theories, as well as comparing Thai and foreign laws. This is a qualitative research study conducted through documentary research of related sources, including textbooks, theses, academic documents, articles from legal journals, printed magazines and information from internet networks related to legal measures on the offense of bodily harm against the elderly under the Penal Code. The data collected from these related documents were then analyzed through content analysis. The study found that 1) The concept of natural vulnerability the elderly has physical decline, slow movement or dementia and cannot protect themselves as effectively as other age groups. Therefore, specific laws are needed to protect individuals who cannot help themselves, as well as the concept of crime prevention and deterrence, using higher penalties to deter perpetrators from repeating violence. 2) Violence against the elderly has received significant social attention as a serious problem. In an aging society, violence against the elderly can take many forms, such as physical, psychological and emotional violence, sexual violence and exploitation or financial gain. This includes neglect, whether intentional or unintentional, which causes suffering. The causes and factors contributing to offenses against the elderly include. 3) Offenses against the elderly are punishable under the Penal Code, which lacks provisions for aggravated acts. This results in the elderly suffering immensely from the abuse, impacting their lives, potentially for life. This contradicts the principle of respecting the elderly, a long-standing Thai tradition and 4) The researcher recommends amending the Penal Code, Part 2, Chapter 1, Offenses against Life

Chapter 2, Offenses against the Body and Part 3, Minor Offenses, to define the term elderly in accordance with the proposed amendments. Specifically, the amendments should classify physical abuse of the elderly as an aggravated act to protect the rights to life, physical integrity and health of the elderly, preventing such violations and suppressing crimes against them.

Keywords: Elderly, Assault, Aggravating Circumstances

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทย มีจำนวนและสัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นสถานการณ์แนวโน้มอายุของประชากรโลก โดยปรากฏข้อมูลว่า ปี พ.ศ. 2566 โลกมีประชากรประมาณแปดพันล้านคน โดยเป็นประชากรที่มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไปเป็นจำนวนประมาณ 1.14 พันล้านคนหรือร้อยละ 14.22 โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) คาดการณ์ว่าภายใน พ.ศ. 2593 ประชากรโลกที่มีอายุมากกว่าหกสิบปีจะมีจำนวนประมาณสองพันล้านคน หรือกว่าร้อยละสิบของประชากรโลกทั้งหมด ในในกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่าสาธารณรัฐสิงคโปร์มีอัตราผู้สูงอายุมากที่สุดและเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์รองลงมาคือประเทศไทย โดยการเข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ (complete-aged society) นั้นหมายถึง กรณีที่ประเทศที่มีประชากรอายุหกสิบปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละสิบของประชากรทั้งหมด หรือประชากรมีอายุหกสิบห้าปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละสิบสี่ของประชากรทั้งหมด ดังนั้น จึงถือว่าผู้สูงอายุที่กฎหมายไทยให้ความคุ้มครอง คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์แล้ว และโดยกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัดจึงต้องกำหนดคำจำกัดความไว้ในประมวลกฎหมายอาญาให้ชัดเจน (จิราพร เกศพิชญพัฒนา และคณะ, 2552)

เมื่อประชากรเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุแล้ว ประชากรกลุ่มดังกล่าวจะประสบปัญหาทางด้านสุขภาพ ความคล่องตัวลดลงในการใช้ชีวิตประจำวัน ร่างกายลดความแข็งแรง การทำงานของสมองและความจำลดลง ทำให้ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ช้าลง รวมถึงการที่ผู้สูงอายุต้องอาศัยหรือต้องได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เช่นญาติ เพื่อนบ้านหรือบุคคลในสังคม เป็นต้น เมื่อพิจารณาถึงการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุโดยกฎหมายแล้วพบว่า ประเทศไทยโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แสดงให้เห็นว่ากฎหมายสูงสุดของประเทศไทยให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุที่จะต้องไม่ถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักมนุษยธรรมที่ให้ความเคารพผู้สูงอายุ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) ในขณะที่กฎหมายระดับพระราชบัญญัติอันได้แก่พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546 กำหนดให้ผู้สูงอายุต้องได้รับความคุ้มครองหรือให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์มิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง ซึ่งมาตรการทางอาญาดังกล่าวก็ปรากฏในกฎหมายอาญามีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุไว้โดยเฉพาะ เช่น ความผิดฐานทอดทิ้งคนชรา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 307, 308 แต่เป็นบทลงโทษในกรณีการทอดทิ้งผู้สูงอายุหรือคนชรา และประมวลกฎหมายอาญา 398 การทารุณคนชรา ที่มีบทลงโทษที่ได้หนักขึ้นกว่าปกติแต่อย่างใด (รัชชานนท์ ยวนกะเปา, 2565) กฎหมายไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมิได้มีการบัญญัติให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุมีบทลงโทษที่หนักขึ้นกว่าความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามธรรมดา หากพิจารณาในด้านกฎหมายอาญาแล้ว ย่อมเป็นประจักษ์ว่าผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่ตกอยู่ในฐานะที่อาจเป็นเหยื่อของการทารุณกรรม ไม่ว่าจะเป็นจาก

บุคคลใกล้ชิด เช่น คนในครอบครัว ลูก หลานหรือจากบุคคลภายนอก (ปณยวัจน์ ไตรจุฑาทากาญจน์, 2564) ซึ่งถือได้ว่าผู้สูงอายุมีโอกาสที่จะถูกกระทำละเมิดสิทธิในชีวิต ร่างกาย และเสรีภาพได้โดยง่ายและอาจถูกกระทำด้วยความรุนแรงตั้งแต่ระดับทำร้ายร่างกายจนอาจถึงถูกทำให้เสียชีวิตไม่ว่าด้วยลักษณะของการกระทำให้เกิดความรุนแรงทางร่างกาย (physical abuse) ความรุนแรงทางจิตใจ (psychological abuse) การทอดทิ้ง/ปล่อยปละละเลย (neglect) การละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ (infringement elderly) การละเมิดทางเพศ (sexual abuse) จนทำให้เกิดการกระทำโดยทารุณกรรมผู้สูงอายุซึ่งเป็นปัญหาที่มีอยู่ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และมีสถานการณ์ที่มีแนวโน้มมีความรุนแรงมากขึ้นจากจำนวนของผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นจากสภาวะสังคมผู้สูงอายุ (ชฎาภาณ์ เหมือนแท้, 2559) นอกจากนี้ หากพิจารณาถึงสภาพการณ์พบว่า ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นข่าวต่อสาธารณชนว่าจำนวนคดีหรือเหตุการณ์ที่ผู้สูงอายุถูกทำร้ายร่างกายนั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น หรือปรากฏจากรายงานสถิติความรุนแรงสายด่วนศูนย์ช่วยเหลือสังคม ที่จัดทำสถิติประจำปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยเห็นว่าจากกลุ่มผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาที่ถูกกระทำ ความรุนแรง 330 กรณี โดยเกิดทั้งความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงนอกครอบครัว (กองการแพทย์ทางเลือก, 2568)

ความผิดฐานทำร้ายร่างกายนั้น ถือเป็นความผิดที่สำคัญในสังคมเนื่องจากการกระทำดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อร่างกาย ซึ่งอาจมีระดับความเสียหายตั้งแต่เล็กน้อยไปจนถึงขั้นอันตรายสาหัสได้ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติเป็นความผิดในลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย ตั้งแต่มาตรา 295 จนถึงมาตรา 300 โดยวางหลักให้การเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ รวมถึงปรากฏในภาค 3 หลุโทษในมาตรา 391 ที่มีความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายไม่ถึงกับเป็นเหตุได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจที่มีโทษทางอาญา (เลอพร ศุภสร, 2568) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการทำร้ายร่างกายนั้นก่อให้เกิดความเสียหายหลายระดับ ประมวลกฎหมายอาญาจึงได้กำหนดให้มีโทษสูงขึ้นโดยพิจารณาจากความรุนแรงที่เกิดขึ้น ถือเป็นกำหนัดมาตรการทางอาญาที่บังคับใช้เป็นการทั่วไปสำหรับการทำร้ายร่างกายไม่ว่าการกระทำความผิดนั้นกระทำต่อบุคคลใดก็ตาม (ทวีพร คงแก้ว, 2553) หากแต่ถ้าจะพิจารณาถึงตัวผู้กระทำที่เป็นผู้สูงอายุ เปรียบเทียบกับบุคคลทั่วไปในอายุและวัยที่อ่อนกว่า เช่น คนหนุ่มสาว แล้วจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุแล้ว ผลกระทบหรือความเสียหายต่อร่างกาย ชีวิตรวมถึงสุขภาพและอนามัยของผู้สูงอายุนั้นจะมีผลกระทบที่ร้ายแรงหรือรุนแรงมากกว่า ตัวอย่างเช่น ทำร้ายร่างกายด้วยการตีผู้สูงอายุด้วยไม้เข้าที่มือ ลำตัว หรือขา ย่อมจะสร้างความบาดเจ็บที่เรื้อรังและรุนแรงกว่าการกระทำต่อบุคคลหนุ่มสาวทั่วไป ทำให้แม้จะมีการกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายเหมือนกัน แต่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำหรือเหยื่อต่างกัน เพราะเหตุที่บุคคลที่ถูกกระทำเป็นผู้สูงอายุ ในขณะที่กฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดอาญามีได้บัญญัติลงโทษตามความร้ายแรงของความผิดกรณีที่กระทำต่อผู้สูงอายุแต่อย่างใด (ภาสพงษ์ เรณูมาศ, 2550)

ดังนั้น การกระทำความผิดอาญาที่กระทำต่อผู้สูงอายุในลักษณะที่เป็นการกระทำทารุณกรรมต่อร่างกาย ชีวิตและเสรีภาพของผู้สูงอายุนั้น รัฐควรกำหนดมาตรการทางอาญาที่เพียงพอและเหมาะสมโดยพิจารณาถึงตัวผู้ถูกกระทำที่เป็นผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าต่อการพัฒนาสังคมและประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งของสังคมและประเทศซึ่งสำคัญต่อความมั่นคงของรัฐ การที่รัฐยินยอมให้มีบุคคลใดกระทำการใดอันเป็นการคุกคามหรือละเมิดต่อชีวิตร่างกายและเสรีภาพของผู้สูงอายุเช่นการทำร้ายร่างกาย การทารุณกรรม หรือกระทำการใดๆ ที่เป็นอันตรายต่อผู้สูงอายุแล้ว ย่อมกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย และกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ดังนั้น

ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญที่จะต้องศึกษาเพื่อกำหนดมาตรการทางอาญาในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้สูงอายุจากการที่จะต้องป้องกันมิให้บุคคลใดทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ ที่จะกระทบต่อระบบสังคมและวัฒนธรรมในการให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ ซึ่งหมายความว่ารวมถึงผู้สูงอายุโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาและดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของรัฐ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความผิด เหตุการณ์จริงในการเพิ่มโทษ กรณีทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ มาตรการทางกฎหมายอาญาประเทศไทยและต่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ
4. เพื่อเสนอแนะมาตรการทางอาญาเพื่อคุ้มครองผู้สูงอายุจากการถูกทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยใช้กรอบการวิจัย คือ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเหตุการณ์จริงสำหรับการทำร้ายผู้สูงอายุ ยังไม่มีบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา ความสำคัญของการคุ้มครองผู้สูงอายุที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง ในกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ การกำหนดให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นเหตุการณ์จริงภายใต้หลัก 1) หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเหตุการณ์จริงสำหรับการทำร้ายผู้สูงอายุ 2) การกำหนดเหตุการณ์จริงสำหรับการทำร้ายผู้สูงอายุตามกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รัฐเท็กซัส สาธารณรัฐฝรั่งเศส และ 3) การกำหนดเหตุการณ์จริงสำหรับการทำร้ายผู้สูงอายุตามกฎหมายไทย ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ประมวลกฎหมายอาญา มาตราฐานสากลที่ได้กำหนดถึงสิทธิและความคุ้มครองเกี่ยวกับผู้สูงอายุ โดยการมีบัญญัติกฎหมายอาญาถึงเหตุการณ์จริงเพื่อให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุจากการถูกทำร้ายร่างกาย เมื่อเกิดการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุขึ้นแล้ว ทำให้ผู้สูงอายุต้องได้รับบาดเจ็บที่มีรุนแรงกว่าบุคคลทั่วไป กระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงในทางสังคมของรัฐ ดังนั้น การกำหนดให้กรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นเหตุการณ์จริงเพื่อกำหนดโทษผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษหนักขึ้น จะเป็นมาตรการทางอาญาที่คุ้มครองผู้ถูกกระทำที่เป็นผู้สูงอายุให้ได้รับการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม และแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ประกอบด้วย คำนิยามของผู้สูงอายุ และ การกำหนดความผิดและโทษทางอาญาในการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ ตั้งแต่การใช้กำลังโดยไม่ถึงกับได้รับอันตราย ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ได้รับอันตรายสาหัส ถึงตาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลการวิจัย ได้แก่ การวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวม ค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลจากตำราวิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการ บทความจากวารสารทางกฎหมาย นิตยสารสิ่งพิมพ์รวมถึงข้อมูลจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในความผิดทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุตามประมวลกฎหมายอาญา และมาตรการรายงานความรุนแรงที่พบ ในความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา และสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ อาทิ จากตำราวิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการ บทความจากวารสารทางกฎหมาย นิตยสารสิ่งพิมพ์รวมถึงข้อมูลจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในความผิดทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุตามประมวลกฎหมายอาญา และมาตรการรายงานความรุนแรงที่พบในความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา และสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ

ผลการวิจัยพบว่า กรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุในปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุรวมถึงประเทศไทยเนื่องจากประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น สวนทางกับอัตราการเสียชีวิตที่ลดลง ขณะเดียวกันอัตราการเกิดและอัตราการเจริญพันธุ์ก็ลดลงอย่างรวดเร็วอีกเช่นกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโดยเฉพาะในสัดส่วนของผู้สูงอายุที่กำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และการเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม อีกทั้งการพัฒนาวิทยาการและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง สังคมไทยให้การเคารพยกย่องผู้สูงอายุ โดยเห็นว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ทรงความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่ดีมีคุณค่าที่ถ่ายทอดไปสู่รุ่นหลัง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ คือ (1) อายุของผู้สูงอายุที่ควรได้รับความคุ้มครองในกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ แม้จะไม่นิยามไว้แต่ก็แสดงให้เห็นโดยนัยว่าในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ผู้สูงอายุคือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์แล้ว แต่อย่างไรก็ดีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่กล่าวถึงสิทธิของผู้สูงอายุในประเทศไทยที่รัฐมีนโยบายในการดูแลประชากรในประเทศ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาลับปัจจุบันมิได้มีการบัญญัติการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุไว้เป็นการเฉพาะจึงไม่มีการกำหนดช่วงอายุของผู้สูงอายุที่จะได้รับการคุ้มครองไว้ (2) ความสำคัญและแนวคิดการคุ้มครองผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุซึ่งเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปนั้น เป็นบุคคลที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและทางสภาวะทางสังคม ส่งผลให้จำเป็นต้องพึ่งพิงบุคคลในครอบครัวหรือเครือญาติ ในการประกอบกิจวัตรประจำวัน ทำให้มีโอกาสถูกละเมิดสิทธิ โดยที่ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีสิทธิในการมีอิสระ การมีส่วนร่วม การได้รับการดูแลเอาใจใส่ ความพึงพอใจ มีศักดิ์ศรีในตนเอง และเป็นบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ให้ได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี เมื่อผู้สูงอายุมีความอ่อนแอทางด้าน

ร่างกายและจิตใจ และช่วยเหลือตนเองไม่ได้ทำให้ผู้สูงอายุตกเป็นเป้าหมายและกลายเป็นเหยื่อในการก่ออาชญากรรมและการทำร้ายหลายรูปแบบ พิจารณาเปรียบเทียบการคุ้มครองเด็กกับการคุ้มครองผู้สูงอายุ เมื่อเปรียบเทียบกับหลักการคุ้มครองเด็กผู้ที่มีความอ่อนแอ เปราะบาง และต้องได้รับเลี้ยงดูและพัฒนาตนเอง จึงมีมาตรการที่กฎหมายได้กำหนดเพื่อที่จะมุ่งคุ้มครองเด็กเนื่องจากกฎหมายมองว่าเด็กไม่สามารถที่จะช่วยเหลือดูแลตนเองหรือปกป้องตนเองได้อย่างเต็มที่ เพราะสภาพร่างกายและจิตใจที่ยังเป็นเด็ก และกรณีที่เกิดการทำร้าย เด็กอาจจะอ่อนวัยเกินกว่าที่จะปกป้องตนเองได้ แต่เมื่อการกระทำความผิดต่อเด็กและผู้สูงอายุจะมีความคล้ายคลึงกัน เพราะเด็กและผู้สูงอายุมีสภาพร่างกาย จิตใจ และปัจจัยแวดล้อมอื่นที่ทำให้ตกเป็นผู้เสียหายในการกระทำความผิดได้ง่าย แต่กฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองเด็กและผู้สูงอายุแตกต่างกันมาก แต่เมื่อผู้สูงอายุที่มีความอ่อนแอเช่นเดียวกับเด็ก กรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้สูงอายุ กฎหมายกลับให้ความคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นผู้สูงอายุเช่นเดียวกับผู้เสียหายในกรณีทั่วไปซึ่งไม่ได้ให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษเช่นเดียวกับกรณีของเด็ก ทำให้ผู้เสียหายที่เป็นผู้สูงอายุที่โดยสภาพและปัจจัยหลาย ๆ อย่างควรได้รับความคุ้มครองมากกว่ากรณีบุคคลทั่วไป กลับไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายอย่างที่ควร ผู้เสียหายที่เป็นผู้สูงอายุจึงควรได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายที่เป็นธรรมมากขึ้น

แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ จากการศึกษาได้แก่ แนวคิดเรื่องความเปราะบางตามธรรมชาติ (Physical and Mental Vulnerability) ผู้สูงอายุมีความถดถอยทางร่างกาย การเคลื่อนไหวช้า หรือมีภาวะสมองเสื่อม ไม่สามารถป้องกันตัวได้เทียบเท่าคนวัยอื่น จึงต้องมีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองบุคคลที่ไม่อาจช่วยเหลือตัวเองได้ แนวคิดเรื่องการใช้อำนาจและหน้าที่ความไว้วางใจ (Abuse of Power and Trust) โดยมากการทำร้ายมักเกิดจากคนใกล้ชิด ผู้ดูแล หรือคนในครอบครัว แนวคิดนี้ถือว่าการใช้สถานะผู้ดูแลทำร้ายผู้ที่อยู่ในความอุปการะ ถือเป็นการละเมิดความไว้วางใจและผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรง แนวคิดการป้องกันและป้องปรามอาชญากรรม (Deterrence Theory) ใช้การกำหนดโทษที่สูงขึ้นเพื่อยับยั้งผู้กระทำความผิด ไม่ให้เกิดความรุนแรงซ้ำ และสะท้อนให้เห็นว่าสังคมให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุอย่างจริงจัง ซึ่งปัจจุบันปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุได้รับความสนใจจากสังคมในฐานะที่เป็นปัญหาที่รุนแรงปัญหาหนึ่งและในสังคมผู้สูงอายุ ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุอาจเกิดได้ในหลายรูปแบบ เช่น ความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ความรุนแรงทางเพศ การเอาเปรียบหรือหาประโยชน์ทางทรัพย์สิน รวมถึงการละเลยทอดทิ้งที่ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจเกิดความทุกข์ ซึ่งสาเหตุและปัจจัยของการกระทำความผิดต่อผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุมีกำลังความแข็งแรงทางร่างกายลดลง มีความสามารถน้อยที่จะป้องกันตนเอง หรือหลบหนีจากสถานการณ์ที่เป็นภัย หากจะป้องกันตนเอง อาจถูกทำร้ายให้บาดเจ็บได้ง่ายกว่าคนวัยอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มิได้มีการบัญญัติให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุมีบทลงโทษที่หนักขึ้นกว่าความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามธรรมดาแต่อย่างใด จะมีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุไว้โดยเฉพาะ เช่น ความผิดฐานทอดทิ้งคนชรา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 307, 308 แต่เป็นบทลงโทษในกรณีการทอดทิ้งผู้สูงอายุหรือคนชรา และประมวลกฎหมายอาญา 398 การทารุณคนชรา แต่บทลงโทษก็มีได้หนักขึ้นกว่าปกติแต่อย่างใด

2. การศึกษาองค์ประกอบความผิด เหตุฉกรรจ์ในการเพิ่มโทษ กรณีทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยและต่างประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า ความหมายและความสำคัญของเหตุฉกรรจ์ในทางอาญาและต่อการกำหนดมาตรการทางอาญา การกำหนดความผิดทางอาญานั้นได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย อันเนื่องมาจากความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นส่งผล

กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งกรณีการทำร้ายร่างกายที่ได้กระทำต่อผู้สูงอายุนั้นก็ถือเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเป็นอย่างมากเช่นกัน การกำหนดเป็นเหตุที่ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นตามหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดทางอาญา ซึ่งหลักการมาจากการใช้เกณฑ์ทางศีลธรรมและเกณฑ์ทางสังคมเป็นหลักในการกำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้น โดยเฉพาะกรณีของการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุนั้นจะต้องนำเอามาตรวัดทางศีลธรรมมาประกอบเพื่อให้แสดงให้เห็นถึงความชั่วร้ายของการกระทำต่างๆและนำเอาผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่สังคมมาพิจารณาประกอบด้วยเพื่อให้เกิดการคุ้มครองผู้ถูกกระทำที่เป็นผู้สูงอายุให้ได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะต้องนำเกณฑ์ทางกฎหมายมาเป็นกรอบในการกำหนดบทลงโทษด้วย เพื่อให้เหตุการณ์ดังกล่าวกลายเป็นบทลงโทษตามกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ได้และให้ความคุ้มครองบุคคลในกลุ่มเปราะบางที่ต้องได้รับการดูแลพิเศษจากรัฐ

การกำหนดเหตุการณ์การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ สำหรับการบัญญัติเหตุการณ์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นเหตุที่จะทำให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้นจากการทำความผิดในลักษณะทั่วไป ซึ่งการรับโทษหนักขึ้นได้พิจารณาขึ้นจากหลายปัจจัยด้วยกันไม่ว่าจะเป็นจากฐานะของผู้ถูกทำความผิด ความชั่วร้ายของผู้กระทำ จุดมุ่งหมายของผู้ทำความผิดและเหตุปัจจัยอื่น ๆ การกำหนดให้เหตุการณ์เป็นการกำหนดเหตุเพิ่มโทษที่ยังไม่คุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกระทำได้เพียงพอ โดยเฉพาะในกรณีการพิจารณาจากฐานะของผู้ถูกทำความผิด เนื่องจากการกำหนดเหตุการณ์ในกรณีการทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยนั้นไม่ได้เอาเหตุของความเป็นผู้สูงอายุ ผู้ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีความอ่อนแอและเปราะบางไม่ว่าจะเป็นพฤติการณ์ที่มีความร้ายแรงของการกระทำ ลำบากต่อการต่อสู้ขัดขวาง แสดงให้เห็นว่าการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุนั้นเป็นการทำความผิดที่เข้ากับหลักปัจจัยแห่งการกำหนดเหตุการณ์เป็นอย่างมาก โดยเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสมเหตุสมผลและความเหมาะสมในการกำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นการทำความผิดที่ผู้กระทำจะต้องได้รับโทษหนักขึ้น โดยกำหนดให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุนั้นเป็นเหตุการณ์ขึ้นเป็นการเฉพาะ

3. การศึกษาเปรียบเทียบ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ มาตราทางกฎหมายอาญาประเทศไทยและต่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ

ผลการวิจัยพบว่า ความสำคัญของการคุ้มครองผู้สูงอายุ กรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ เมื่อสังคมไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว จึงต้องให้ความสำคัญในการคุ้มครองผู้สูงอายุ ปรับเปลี่ยนบริบทการคุ้มครองให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบันให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองดูแล ผู้ซึ่งสูงอายุซึ่งเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทยที่กฎหมายให้ความคุ้มครองและให้สิทธิซึ่งปรากฏในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 แต่อย่างไรก็ดีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่กล่าวถึงสิทธิของผู้สูงอายุในประเทศไทยที่รัฐมีนโยบายในการดูแลประชากรในประเทศ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาลบปัจจุบันมิได้มีการบัญญัติการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุไว้เป็นการเฉพาะจึงไม่มีการกำหนดช่วงอายุของผู้สูงอายุที่จะได้รับการคุ้มครองไว้ การจะกำหนดเกณฑ์อายุผู้สูงอายุที่ถูกกระทำให้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอาญาจึงต้องมีการนิยามศัพท์ความคุ้มครองไว้ในประมวลกฎหมายอาญาโดยเฉพาะ เมื่อประเทศไทยได้กำหนดเกณฑ์อายุของผู้สูงอายุไว้ที่ 60 ปีขึ้นไปในการคุ้มครองสิทธิเนื่องจากถือว่าเป็นบุคคลที่มีสภาวะร่างกายที่ถดถอยทั้งทางร่างกายและสมองจึงเห็นว่าได้รับการดูแลคุ้มครองจากภาครัฐ จึงเห็นได้ว่าผู้สูงอายุที่ควรได้รับการคุ้มครองจากการทำผิดทางอาญา จึงต้องเป็นบุคคลที่มีอายุกว่า 60 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงในเรื่องการกำหนดช่วงอายุของผู้สูงอายุที่ปรากฏตามกฎหมายต่างประเทศ โดยเห็นว่าการกำหนดช่วงอายุไว้ ดังต่อไปนี้สหรัฐอเมริกา รัฐเท็กซัส Texas

Penal Code 1974 มาตรา 22.04 ได้กำหนดบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองในกรณีการทำร้ายร่างกาย ซึ่งในส่วน (c) (2) “คนชรา” หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 65 ปี หรือกว่านั้น ถือเป็นเหตุให้ผู้กระทำต้องได้รับโทษหนักขึ้น สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้บัญญัติไว้ใน Nouveau Code Penal 1994 ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย (Violence volontaire) มิได้บอกเกณฑ์อายุไว้โดยเฉพาะแต่กฎหมายให้การคุ้มครองต่อบุคคลที่มีความเปราะบางเป็นพิเศษอันเนื่องมาจากอายุ ความเจ็บป่วย ความอ่อนแอ ความพิการทางร่างกายหรือจิตใจ หรือการตั้งครุภ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์หรือเป็นที่ทราบแก่ผู้กระทำความผิด

ควรกำหนดเพิ่มเติมนิยามศัพท์ที่ให้ความคุ้มครองแก่บุคคลในประมวลกฎหมายอาญา การนิยามศัพท์ในกฎหมายอาญามีเหตุผลสำคัญเพื่อสร้างความชัดเจนแน่นอนในการตีความกฎหมาย โดยเฉพาะหลัก ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติ (Nullum crimen, nulla poena sine lege) ดังนั้น จึงต้องกำหนดให้ผู้สูงอายุที่ต้องได้รับความคุ้มครองมีเกณฑ์อายุที่ชัดเจนเนื่องจากกฎหมายอาญาดำเนินการอย่างเคร่งครัด โดยไม่สามารถนำเกณฑ์อายุตามกฎหมายอื่นมาใช้บังคับได้ และเนื่องจากคำจำกัดความดังกล่าวใช้บังคับใช้ในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จึงเห็นควรเสนอเพิ่มเติมบทนิยามในประมวลกฎหมายอาญา หมวด 1 บทนิยาม โดยมีข้อความดังต่อไปนี้ “มาตรา 1(19) ผู้สูงอายุ หมายความว่า บุคคลที่มีอายุ 60 ปีหรือกว่านั้น”

การกำหนดให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นเหตุฉกรรจ์ เมื่อกฎหมายอาญาที่มีวัตถุประสงค์ในการตรารัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดโทษสำหรับการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือบรรทัดฐานของสังคม เพราะผลของกฎหมายอาญาเป็นเรื่องของความผิดและโทษที่มีผลกระทบต่อเสรีภาพ เนื้อตัว ร่างกายและทรัพย์สิน จึงต้องมีบทบัญญัติที่ชัดเจน ซึ่งกรณีการทำร้ายร่างกายที่ได้กระทำต่อผู้สูงอายุนั้นก็ถือเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเป็นอย่างมากเช่นกัน การกำหนดเป็นเหตุที่ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นตามหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดทางอาญา ซึ่งหลักการมาจากการใช้เกณฑ์ทางศีลธรรมและเกณฑ์ทางสังคมเป็นหลักในการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น โดยเฉพาะกรณีของการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุนั้นจะต้องนำเอามาตรวัดทางศีลธรรมมาประกอบเพื่อให้แสดงให้เห็นถึงความชั่วร้ายของการกระทำต่างๆและนำเอาผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่สังคมมาพิจารณาประกอบด้วยเพื่อให้เกิดการคุ้มครองผู้ถูกกระทำที่เป็นผู้สูงอายุให้ได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะต้องนำเกณฑ์ทางกฎหมายมาเป็นกรอบในการกำหนดบทลงโทษด้วย เพื่อให้เหตุฉกรรจ์ดังกล่าวกลายเป็นบทลงโทษตามกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ได้และให้ความคุ้มครองบุคคลในกลุ่มเปราะบางที่ต้องได้รับการดูแลพิเศษจากรัฐ โดยกำหนดให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุนั้นเป็นเหตุฉกรรจ์ขึ้นเป็นการเฉพาะและในส่วนของการลงโทษตามหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษกับความร้ายแรงของความผิด โดยพิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสม ระหว่างผลที่ได้กระทำความผิดกับความร้ายแรง ซึ่งในการลงโทษผู้กระทำที่การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุอันนับเป็นการกระทำที่ลักษณะรุนแรงและอุกฉกรรจ์มากกว่าการกระทำความผิดในกรณีทั่วไป แตกต่างไปจากการทำร้ายบุคคลโดยทั่วไป อีกทั้งความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดก็แตกต่างกัน ดังนั้น การเพิ่มโทษให้ผู้กระทำที่กระทำต่อผู้สูงอายุจึงเป็นองค์ประกอบในการกระทำความผิดที่ได้รับโทษหนักขึ้นจึงได้สัดส่วนตามความร้ายแรงกับความเสียหายที่ผู้กระทำเป็นผู้ก่อขึ้น

การกำหนดเหตุฉกรรจ์ในกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นการกำหนดเหตุเพิ่มโทษที่พิจารณาในเรื่องผลของการกระทำและพฤติการณ์ของการก่ออาชญากรรมให้มีผลแตกต่างกันตามลำดับความร้ายแรงของการกระทำที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อขึ้น ซึ่งการพิจารณาเงื่อนไขตามเหตุฉกรรจ์กรณีการทำร้ายผู้สูงอายุดังกล่าวข้างต้นจะทำให้การแก้ปัญหาคriminalการทำร้ายผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพที่ครอบคลุมในทุกกรณีของการทำร้ายร่างกายที่อาจเกิดขึ้นได้รวมทั้งยังถือเป็นมาตรการในการช่วยเหลือผู้กระทำ

ความผิดจากการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ จึงเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศที่จะนำมาเป็นแนวทางในการปรับใช้และผลสอดคล้องกับข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา รัฐเท็กซัส ตามประมวลกฎหมายอาญา รัฐเท็กซัส (Texas Penal Code 1974) สาธารณรัฐฝรั่งเศส ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส (Nouveau Code Penal 1994) ที่กำหนดโทษในกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุไว้โดยมีอัตราเพิ่มโทษสอดคล้องกับผลที่เกิดจากการกระทำ เป็นต้น ซึ่งพิจารณาในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบกับแนวคิดและหลักการทางกฎหมายในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา ตลอดจนบริบทต่าง ๆ ของสังคมไทยแล้ว ผู้ศึกษาเห็นว่าความเหมาะสมของการกำหนดเหตุการณ์สำหรับการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุผู้กระทำผิดจะต้องถูกดำเนินคดีโดยการเพิ่มโทษให้สูงกว่าการกระทำผิดอย่างธรรมดาสามัญเพื่อตอบสนองต่อเจตนาบรรณของกฎหมายมากยิ่งขึ้นและคุ้มครองบุคคลซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจที่รัฐควรคุ้มครองและให้ความสำคัญมากกว่าบุคคลทั่วไป ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจากความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุการบัญญัติให้เหตุแห่งการเพิ่มโทษนั้นครอบคลุมไปถึงสิทธิของบุคคลที่รัฐควรให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษอย่างผู้สูงอายุด้วย จึงจะทำให้การกำหนดเหตุการณ์ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยนั้นเป็นเหตุเพิ่มโทษที่มีความครอบคลุมแก่การทำร้ายที่มีพฤติการณ์รุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ โดยคำนึงถึงลักษณะของผู้ถูกกระทำมาประกอบการตัดสินโทษด้วย ซึ่งจะทำให้การเพิ่มโทษต่อผู้กระทำผิดนั้นเป็นไปตามของการลงโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิดและสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย

4. การเสนอแนะมาตรการทางอาญาเพื่อคุ้มครองผู้สูงอายุจากการถูกทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา

ผลการวิจัยพบว่า กำหนดบทลงโทษหรืออัตราโทษให้ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น อันเป็นไปตามแนวคิดความสัดส่วนของบทลงโทษที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของการกระทำผิดเพื่อยับยั้งป้องกันอาชญากรรม ซึ่งจากการศึกษาประมวลกฎหมายอาญาของไทยและจากบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศในความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายของผู้สูงอายุ ผู้ศึกษาจึงเห็นควรเสนอแนะ ดังนี้

4.1 ควรกำหนดเพิ่มเติมนิยามศัพท์ที่ให้ความคุ้มครองแก่บุคคลในประมวลกฎหมายอาญา การนิยามศัพท์ในกฎหมายอาญา มีเหตุผลสำคัญเพื่อสร้างความชัดเจนแน่นอนในการตีความกฎหมาย โดยเฉพาะหลัก ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติ (Nullum crimen, nulla poena sine lege) ดังนั้น จึงต้องกำหนดให้ผู้สูงอายุที่ต้องได้รับความคุ้มครองมีเกณฑ์อายุที่ชัดเจน เนื่องจากกฎหมายอาญาต้องตีความอย่างเคร่งครัด โดยไม่สามารถนำเกณฑ์อายุตามกฎหมายอื่นมาใช้บังคับได้ และเนื่องจากคำจำกัดความดังกล่าวใช้บังคับใช้ในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จึงเห็นควรเสนอเพิ่มเติมบทนิยามในประมวลกฎหมายอาญา หมวด 1 บทนิยาม โดยมีข้อความดังต่อไปนี้ “มาตรา 1 (19) ผู้สูงอายุ หมายความว่า บุคคลที่มีอายุ 60 ปีหรือกว่านั้น”

4.2 ในเรื่องของการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา กรณีใช้กำลังทำร้ายร่างกายตามมาตรา 391 ประมวลกฎหมายอาญา หากเป็นการกระทำความผิดต่อผู้สูงอายุ ให้นำมาผนวกไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 295 ลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญามาตรา 295 และมาตรา 391 ของประเทศไทยมีเนื้อหาเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงถึงกันแต่กลับอยู่คนละส่วนทำให้การดำเนินคดีอาญาระหว่างสองมาตรานี้แตกต่างกันอย่างมากเพื่อให้เกิดความสอดคล้องเป็นระบบชัดเจนและเพื่อง่ายต่อการพิจารณา โดยตรากฎหมายที่เกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุแยกออกจากการทำร้ายร่างกายบุคคลทั่วไปตามมาตรา 295 เป็นบทมาตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นอีกบทมาตรานึงแยกจากการทำร้ายร่างกายบุคคลโดยทั่วไปจากมาตรา 295 จึงจะทำให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุแม้ไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิด

อันตรายแก่กายหรือจิตใจก็ต้องรับโทษหนักขึ้นจากผลของการกระทำ โดยเสนอให้มีเพิ่มเติมมาตรา 295/1 ขึ้นเป็นเหตุเพิ่มโทษจากอัตราโทษเดิม มีข้อความดังต่อไปนี้ 295/1 วรรคแรก “ผู้ใดทำร้ายผู้สูงอายุโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

4.3 ประเด็นความผิดที่ต้องได้รับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำ โดยเสนอให้มีเพิ่มเติมมาตรา 295/1 วรรคสอง ในกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุจนเป็นเหตุให้ผู้สูงอายุได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ซึ่งอัตราโทษกำหนดเช่นเดียวประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 296 ได้นำเหตุการณ์ตามมาตรา 289 มาบังคับใช้โดยอนุโลมในการทำร้ายร่างกาย โดยมีข้อความดังต่อไปนี้ 295/1 วรรคสอง “ผู้ใดทำร้ายผู้สูงอายุเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ ต้องระวางโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

4.4 ในกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นเหตุให้ผู้สูงอายุได้รับอันตรายสาหัส เห็นควรให้มีการเพิ่มเติมมาตรา 295/1 ระบุเข้าไปเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญาในมาตรา 298 โดยมีข้อความเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 297 ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 หรือ มาตรา 295/1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

4.5 ในกรณีที่การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นการก่อให้เกิดผู้สูงอายุถึงแก่ความเห็นควรให้มีการเพิ่มเติมมาตรา 295/1 ระบุเข้าไปเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญาในมาตรา 290 วรรคสอง ที่โดยมีข้อความเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ “ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใด ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 หรือ มาตรา 295/1 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ พบว่า แนวคิดเรื่องความเปราะบางตามธรรมชาติ ผู้สูงอายุมีความถดถอยทางร่างกาย การเคลื่อนไหวช้า หรือมีภาวะสมองเสื่อม ไม่สามารถป้องกันตัวได้เทียบเท่าคนวัยอื่น จึงต้องมีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองบุคคลที่ไม่อาจช่วยเหลือตัวเอง รวมทั้งแนวคิดการป้องกันและป้องปรามอาชญากรรม ใช้การกำหนดโทษที่สูงขึ้นเพื่อยับยั้งผู้กระทำผิด ไม่ให้เกิดความรุนแรงซ้ำ

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความผิด เหตุการณ์ในการเพิ่มโทษ กรณีทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุได้รับความสนใจจากสังคมในฐานะที่เป็นปัญหาที่รุนแรงปัญหาหนึ่ง และในสังคมผู้สูงอายุ ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุอาจเกิดได้ในหลายรูปแบบ เช่น ความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ความรุนแรงทางเพศ การเอาเปรียบหรือหาประโยชน์ทางทรัพย์สิน รวมถึงการละเลยทอดทิ้งที่ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจเกิดความทุกข์ ซึ่งสาเหตุและปัจจัยของการกระทำความผิดต่อผู้สูงอายุ

3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการ มาตราทางกฎหมายอาญาประเทศไทยและต่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้สูงอายุกรณีการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ พบว่า ความผิดฐานทำร้ายผู้สูงอายุนั้น ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้เป็นเหตุบรรเทาโทษ ทำให้เมื่อเกิดการกระทำความผิดขึ้นแล้วทำให้

ผู้สูงอายุต้องได้รับความทุกข์ทรมานจากการถูกทำร้ายที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตซึ่งอาจตลอดชีวิต เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักการเคารพผู้สูงอายุอันเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

4. เพื่อเสนอแนะมาตรการทางอาญาเพื่อคุ้มครองผู้สูงอายุจากการถูกทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา พบว่า ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 หมวด 1 ความผิดต่อชีวิตและหมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย และภาค 3 ลหุโทษ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผลของการกระทำ กำหนดค่านิยมของผู้สูงอายุเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว กำหนดให้การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุเป็นเหตุฉกรรจ์ ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิในชีวิตและร่างกายและอนามัยของผู้สูงอายุไม่ให้ถูกละเมิดด้วยการถูกทำร้ายร่างกาย และเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่กระทำต่อผู้สูงอายุ

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. การกำหนดบทลงโทษที่หนักขึ้น หรือเหตุฉกรรจ์ สำหรับการทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ มีรากฐานมาจากแนวคิดทางอาญาวิทยาและสังคมวิทยา เพื่อปกป้องกลุ่มเปราะบาง โดยมีแนวคิดและทฤษฎีสันับสนุนที่สำคัญ อธิบายว่าเมื่อผู้สูงอายุมีภาวะพึ่งพาสูง (เช่น เจ็บป่วย ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ หรือพึ่งพาการเงิน) จะทำให้ตกเป็นเป้าของการกระทำรุนแรงจากผู้ดูแลได้ง่าย แนวคิดนี้สนับสนุนการกำหนดเหตุฉกรรจ์เพื่อป้องกันการใช้อำนาจเหนือกว่าเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า ความรุนแรงเกิดจากผู้ดูแลต้องรับภาระหนักและความเครียดสะสม จนระบายอารมณ์ใส่ผู้สูงอายุ การเพิ่มเหตุฉกรรจ์เป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องปรามไม่ให้ใช้อารมณ์ตัดสินปัญหา หรือผู้สูงอายุอาจถูกสมาชิกในครอบครัวจำกัดสิทธิและใช้ความรุนแรงเพื่อควบคุม การกำหนดบทลงโทษให้หนักขึ้นในทางกฎหมายถือเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และความปลอดภัยของบุคคล ในทางนิติบัญญัติ (เช่น การกำหนดเหตุฉกรรจ์ตามประมวลกฎหมายอาญา) การบัญญัติฐานความผิดที่รุนแรงขึ้นมีเป้าหมายเพื่อ การทดแทนความผิดให้สาสม (Retribution), การป้องกันและยับยั้งอาชญากรรม (Deterrence) และสะท้อนคุณค่าทางสังคมในการให้ความสำคัญกับผู้สูงวัย

2. การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุในประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติเหตุฉกรรจ์ที่เพิ่มโทษเฉพาะตาม กลุ่มอายุ เหมือนในต่างประเทศ แต่หากการกระทำนั้นเข้าข่ายทารุณกรรม ทำร้ายบุพการี หรือผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส กฎหมายไทยและต่างประเทศจะมีองค์ประกอบความผิดและเหตุเพิ่มโทษ คือ การทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุในไทยจะนำ ลักษณะความผิดฐานฆ่าผู้อื่น (มาตรา 289) มาเป็นฐานเทียบเคียง หากเข้าองค์ประกอบเหล่านี้ จะถือเป็นเหตุฉกรรจ์ที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น การทำร้ายบุพการีหากผู้สูงอายุเป็นผู้สืบสันดาน (บิดา มารดา) ตาม มาตรา 296 โทษจะสูงขึ้นกว่าการทำร้ายบุคคลทั่วไปตาม มาตรา 295 การกระทำทารุณโหดร้ายตาม มาตรา 298 หากเป็นการทำร้ายโดยทรมาน หรือกระทำทารุณโหดร้าย (ไม่ว่าจะด้วยเจตนาทำร้ายหรือเจตนาฆ่า) หากทำให้ผู้สูงอายุรับอันตรายสาหัส (เช่น ตาบอด หูหนวก หรือทุพพลภาพ) ตาม มาตรา 297 โทษจำคุกจะเพิ่มสูงขึ้นหรือหากถึงแก่ความตายจะมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายตาม มาตรา 290

3. ในต่างประเทศมีการกำหนดสถานะของผู้สูงอายุเป็นกลุ่มบุคคลเปราะบาง (Vulnerable Persons) โดยเฉพาะ จึงมีมาตรการเพิ่มโทษที่ชัดเจนกว่า องค์ประกอบเรื่องอายุในหลายรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา (เช่น แคลิฟอร์เนียหรือแมสซาชูเซตส์) กำหนดให้ผู้เสียหายที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป หรือ 70 ปีขึ้นไป เป็นองค์ประกอบความผิดฐานทำร้ายผู้สูงอายุโดยเฉพาะ เหตุฉกรรจ์จากการกระทำโทษขั้นต่ำจะถูกยกกระดั้ขึ้น (เช่น จากความผิดลหุโทษไปเป็นอาชญากรรมฉกรรจ์ระดับ Felony) หากผู้กระทำ

ความผิดอยู่ในฐานะผู้ดูแล (Caregiver), มีการทารุณกรรม (Abuse), แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบหรือทำให้เกิดการบาดเจ็บทางร่างกายหรือจิตใจอย่างรุนแรง รวมไปถึงการละเลยเพิกเฉย (Elder Neglect) กฎหมายต่างประเทศยังเอาผิดถึงขั้นเจ้าหน้าที่สถานดูแลที่ละเลยหน้าที่ในการดูแลจนผู้สูงอายุได้รับบาดเจ็บอีกด้วย

4. มาตรการทางอาญาเพื่อคุ้มครองผู้สูงอายุจากการถูกทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาที่ได้จากผลการศึกษาวิจัยนี้ ถือเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้สูงอายุจากการที่จะต้องป้องกันบุคคลใดทำร้ายร่างกายผู้สูงอายุ ที่จะกระทบต่อระบบสังคมและวัฒนธรรมในการให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ ซึ่งหมายความว่ารวมถึงผู้สูงอายุโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาและดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของรัฐ

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

กำหนดบทลงโทษหรืออัตราโทษให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นในประมวลกฎหมายอาญา อันเป็นไปตามแนวคิดความสัสด่วนของบทลงโทษที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของการกระทำผิดเพื่อยับยั้งป้องกันอาชญากรรม โดยกำหนดนิยามศัพท์ผู้สูงอายุในเกณฑ์อายุที่ได้รับการคุ้มครอง และกำหนดความผิดและโทษรวมถึงผลของการทำร้ายร่างกายตั้งแต่ไม่ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจจนถึงแก่ชีวิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 กำหนดบทลงโทษหรืออัตราโทษให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น อันเป็นไปตามแนวคิดความสัสด่วนของบทลงโทษที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของการกระทำผิดเพื่อยับยั้งป้องกันอาชญากรรม ซึ่งจากการศึกษาประมวลกฎหมายอาญาของไทย และจากบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศในความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายของผู้สูงอายุ โดยให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะตามผลการวิจัยนี้

1.2 ควรมีการจัดตั้งองค์กรและมอบอำนาจหน้าที่เพื่อคุ้มครองผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความผิดดังกล่าวซึ่งทำให้เกิดความสูญเสียอย่างร้ายแรงต่อผู้ร่างกาย อนามัยและชีวิตของสูงอายุ ซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ เช่น สถาบันครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่ายังมีประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการศึกษาต่อยอดในอนาคตคือ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้สูงอายุจากการที่ถูกคนในครอบครัวทำร้าย เช่น สิทธิการได้รับการคุ้มครองหลังจากการก่อเหตุของบุคคลในครอบครัว เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตต่อไปหรือมีที่อยู่อาศัย ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2566). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์ คอร์ปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน).
- กองการแพทย์ทางเลือก. (2568). *ความสุขของผู้สูงอายุ*. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2569, จาก <https://thaicam.dtam.moph.go.th>
- จิราพร เกศพิชญพัฒนา และคณะ. (2552). *ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุไทย : การทบทวนองค์ความรู้และสถานการณ์ในปัจจุบัน*. รายงานการวิจัย มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- ชฎาภาษ์ เหมือนแท้. (2559). *การคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นผู้สูงอายุในการดำเนินคดีอาญา*. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.
- ทวีพร คงแก้ว. (2553). *เหตุการณ์ในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย*. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.
- บุญยวัจน์ ไตรจุฑากาญจน์. (2564). *แนวทางการพัฒนากระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553*. (หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: กรุงเทพมหานคร.
- ภาสพงษ์ เรณูมาศ. (2550). *มาตรการทางกฎหมายในการกำหนดเหตุการณ์ในความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา*. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง: กรุงเทพมหานคร.
- รัชชานนท์ ยวนกะเปา. (2565). *การกำหนดเหตุการณ์ในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด*. (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต: กรุงเทพมหานคร.
- เลอพร ศุภสร. (2568). การป้องกันอาชญากรรมและการคุ้มครองการถูกละเมิดสิทธิของผู้สูงอายุ. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 18(2), 71-87